

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4541/2019
02.09.2020.године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Синиша Милић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Данило Жарковић адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 303/19 од 19.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 02.09.2020.године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 303/19 од 19.06.2019. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалбама парничних странака.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П 475/2017 од 26.09.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле те је утврђено да непокретност уписана у лист непокретности РГЗ СКН ... бр. .. КО ... , и то стан у улици ... број .. у згради изграђеној на парцели бр. .. КО ..., број зграде .. – стамбена- пословна зграда ... , број улаза ..., ... спрат, стан бр. ..., површине 61м², представља заједничку имовину тужиле и сада покојног ВВ и то АА у 1/8 дела, а покојног ВВ у 7/8 дела. Ставом другим изреке утврђено је да је тужила сувласник на 1/8 дела непокретности ближе описане у изреци пресуде, те се ових 1/8 наведене непокретности изузима из заоставштине пок. ВВ. Ставом 3. изреке преко утврђеног 1/8 дела тужиле у заједничкој имовини до 5/16 дела, тужбени захтев је одбијен, као и захтев да део преко досуђеног буде изузет из заоставштине пок. ВВ. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужили исплати износ од 98.800,00 динара на име трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате, док је ставом петим изреке одбијен захтев тужиле за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 303/19 од 19.06.2019. године жалба тужиле је одбијена, жалба туженог усвојена, првостепена пресуда укинута и пресуђено тако што је одбијен тужбени захтев којим тужила АА тражи да суд утврди да непокретност ближе описана у изреци пресуде представља заједничку имовину тужиле АА и сада пок. ВВ, и то АА у 23875/43300 дела а пок. ВВ у 19425/43300 дела,

да се утврди да је тужила сувласник /власник на 23875/43300 дела непокретности ближе наведене у изреци пресуде, те да се наведених 23875/43300 дела изузима из заоставштине сада пок. ВВ, као и да се обавезе тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка, са законском затезном каматом почев од првостепеног пресуђења до исплате; Тужила је обавезана да туженом накнади трошкове поступка у износу од 176.750,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је, претходно оцењујући дозвољеност ревизије, закључио да је ревизија дозвољена, у смислу члана 403. став 2. тачка3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...18/20).

Испитујући побијану пресуду, на основу овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку је утврђено да су тужила и пок. стриц туженог били у браку од 1967. године до смрти пок. ВВ, да су након закључења брака отишли у ... где су радили до 1971. године, када су се вратили у породичну кућу ВВ у За време боравка у ... тужени су остварили уштеђевину коју су уложили у адаптацију породичне куће ВВ. Када су се вратили из иностранства, запослили су се у „ГГ“, а затим су прешли у „ДД“, и то тужила 1977. године, а пок. ВВ 1974. године, где су радили до пензије.

Када су се тужила и њен пок. супруг уселили у породичну кућу, која је била у доста лошем стању, у кући су живели родитељи пок. ВВ и његови брат и сестра (ЂЂ, отац туженог и ЕЕ). Отац туженог се са породицом иселио из породичне куће 1976. године, а код њега је прешла да живи и мајка пок. ЖЖ, а пре него што се иселио он је увео у кућу и струју и воду, и то само у подрум. Кућа је била у сусвојини пок. ВВ и његове мајке по ½ дела. Тужила и њен сада пок. супруг су почели са радовима на адаптацији куће када се из њега иселила породица ЂЂ и изведени су током година радови ближе наведени у образложењима нижестепених пресуда. Радови на адаптацији су извођени на мобу, пошто је пок. ВВ звао своје пријатеље да му помогну, а тужила је кувала.

Пок. ЖЖ је живела код свог сина ЂЂ са његовом породицом од 1976. године до октобра 2003. године, када је прешла да живи код своје ћерке ЕЕ, а дана 28.10.1999. године је са пок. супругом тужиле закључила уговор о доживотном издржавању којим је за живота располагала својим правом својине од ½ дела у поменутој кући у корист свог сина ВВ, о чему је у земљишној књизи уписана забележка. Међутим, пок. ВВ није испуњавао обавезе даваоцу издржавања, нити је његова мајка захтевала издржавање, с обзиром да је имала месечне приходе у виду пензије и накнаде за туђу негу и помоћ, била је изузетно витална и кретала се уз помоћ штапа. О задовољавању потреба пок. ЖЖ у погледу хигијене и лекарске помоћи, када је то било потребно, старали су се супруга ЂЂ и ћерка пок. ЖЖ - ЕЕ, код које је она прешла да живи, где је и умрла, а сахрану је платио ЂЂ из својих средстава.

Браћа и сестре пок. супруга тужиље нису желели да оспоравају уговор о доживотном издржавању, а пок. ВВ је продао наведену кућу инвеститору ДОО „Теко“ из Бачке Паланке, на основу уговора о купопродаји, за износ од 45.000 евра, који је оверен пред Општинским судом у Бачкој Паланци дана 17.08.2009. године. За износ купопродајне цене сада пок. ВВ је купио стан у изградњи, уговором о купопродаји од 13.08.2009. године који је закључио са „Шанса СПД Градња Петковић“ ЗЗ из Бачке Паланке, као продавцем. Укупна купопродајна цена стана је, према утврђењу првостепеног суда, исплаћена од новца који је тужиља позајмила од своје сада пок. сестре (износ од 10.000 евра), а делом од новца добијеног продајом породичне куће. Овај стан је пок. ВВ тестаментом оставио у наслеђе туженом.

Првостепени суд није прихватио предлог тужиље да се у доказном поступку изведе доказ вештачењем од стране вештака грађевинске струке на околности улагања тужиље у породичну кућу свог супруга, јер тужиља није у току поступка пружила ниједан доказ о својим личним улагањима, односно средствима која би представљала њену посебну имовину, које је евентуално уложила у кућу, а вештак не би могао да се изјасни о вредности улагања које је сама тужиља извршила (могао би да утврди само вредност радова и увећање вредности некретнине која је на тај начин настала).

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да у некретнини – стану који је купљен у току трајања брака тужиље и њеног пок. супруга ВВ постоји сувласнички удео тужиље и да део те некретнине представља њихову заједничку имовину у смислу одредбе члана 171. Породичног закона, јер је стан купљен делом од износа од 10.000 евра позајмљеног од тужиљине сестре. Преостали део купопродајне цене је плаћен од новца који је добијен продајом породичне куће пок. ВВ, с тим што је утврђено да тужиља није учествовала у издржавању мајке свог супруга нити је допринела увећању вредности куће адаптацијом, тако да део цене добијен од продаје куће не представља њихову заједничку имовину. С обзиром да је сада пок. ВВ сачинио тестамент којим је спорни стан оставио у наслеђе туженом, те да овим тестаментом није могао да располаже целокупном имовином – наведеним станом, а пошто је утврђено да је укупан удео тужиље у заједничкој имовини 1/8, тај удео је изузет из заоставштине пок. ВВ.

Одлучујући о жалбама тужених другостепени суд је закључио да је тужбени захтев неоснован, с обзиром да тужиља није доказала да је од своје сестре узела зајам од 10.000 евра којим је исплаћена капара за предметни стан, а улагања која су тужиља и њен пок. супруг имали адаптирајући његову породичну кућу нису по свом обиму ни опсежности таква да оправдавају примену члана 170. став 2. Породичног закона, јер тужиља није доказала да је њен допринос увећању вредности посебне имовине њеног супруга - породичне куће такав да њој даје право на удео у имовини односно да оправда њен стварно правни захтев. Овакво утврђење и закључак другостепени суд је донео након одржане расправе на којој је извео доказ саслушањем парничних странака, па је исказ тужиље оценио на другачији начин од првостепеног суда, посебно у погледу узимања зајма за исплату капаре за спорни стан.

Ревизијом тужиље се основано указује да је због погрешне примене материјалног права, у поступку пред другостепеним судом чињенично стање непотпуно утврђено.

Врховни касациони суд прихвата закључак нижестепених судова да тужила и њен сада пок. супруг нису учествовали у издржавању сада пок. ЖЖ, па нема доприноса тужиле у стицању $\frac{1}{2}$ породичне куће њеног пок. супруга, и то $\frac{1}{2}$ коју је он стекао уговором о доживотном издржавању који је закључио са својом сада пок. мајком, по основу учествовања тужиле, заједно са њеним супругом, у издржавању мајке њеног супруга.

Међутим, основано се у ревизији указује да је неправилан закључак судова у погледу доприноса тужиле у увећању вредности породичне куће сада пок. ВВ адаптацијом. Вредност улагања, односно увећања вредности посебне имовине сада пок. ВВ требало је да утврди вештак грађевинске струке. На основу врсте радова који су извођени вештак би утврдио вредност изведених радова, као и природу тих радова, односно да ли се изведеним радовима увећала вредност породичне куће толико да би тужила имала право на стварно правни захтев, односно утврђење својинског удела у породичној кући свог пок. супруга. За допринос тужиле постоји законска претпоставка о једнаком уделу супружника (члан 180. став 2. Породичног закона), па би тужени требало да доказује мањи удео, а тужила већи.

Такође, другостепени суд је другачије оценио исказ сведока 33 у погледу позајмице тужиле ради исплате капаре за спорни стан, а да при том није извео непосредно саслушање овог сведока пред другостепеним судом.

С обзиром да другостепени суд није разјаснио у довољној мери допринос тужиле увећању посебне имовине њеног пок. супруга улагањем заједничке уштеђевине и радом тужиле приликом извођења радова на адаптацији куће, као ни околност позајмице тужиле од њене сестре износа од 10.000 евра који је дат на име капаре приликом купопродаје спорног стана, а од чега зависи потпуно утврђење чињеничног стања, правилност примене материјалног права није могла бити испитана.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења, утврдиће наведене чињенице и правилном применом материјалног права донети правилну одлуку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић